

Z á p i s

z jednání odborné sekce pro insolvenční právo České advokátní komory (dále jen „ČAK“)

konané 4. 1. 2017 v sídle ČAK

Přítomni:

JUDr. Michal Žižlavský předseda sekce, JUDr. Ing. Helena Horová, JUDr. Pavel Berger, JUDr. Jaroslav Brož MJur, Mgr. Hana Himmatová, Mgr. Karel Jandus, JUDr. Marcela Marešová, Ph.D., MBA, JUDr. Petr Michal, JUDr. Petr Mrázek, Mgr. Adam Sigmund, Mgr. Jiří Šebesta, JUDr. Daniel Ševčík, Ph.D., Mgr. Ing. Jan Vavřina, JUDr. Lenka Vidovičová, Mgr. Robert Klenka, Bc. Andrea Vinkrálčíková

Omluveni:

JUDr. Ivan Juřena, JUDr. Kateřina Martínková, Ing. Romana Nováková, Mgr. Aleš Vymazal, JUDr. Václav Bílý, LL.M., Ph.D., Mgr. Juraj Alexander, Mgr. Jiří Tomola, JUDr. Jan Kubálek

Hosté z Ministerstva spravedlnosti (MSp)

Mgr. Ondřej Zezulka

Mgr. David Jakub Hošek

Mgr. Jan Benýšek

Jednání zahájeno v 10:00 hod.

Program:

- 1. Vzory elektronických formulářů k novele insolvenčního zákona**
- 2. Aktuální stav novely insolvenčního zákona**
- 3. Směrnice o restrukturalizaci podniků - připomínky**
- 4. Různé**

1. Vzory elektronických formulářů k novele insolvenčního zákona

Přítomní zástupci MSp potvrdili, že platí termín pro připomínky 6. 1. 2017. Později podané připomínky mohou být zohledněny, pokud to bude možné s ohledem na stav prací.

K elektronickým formulářům zazněl dotaz (Mgr. Vavřina) z jakého důvodu existuje duplicita formulářů 2 a 3, tedy přípravného a finálního seznamu přihlášených pohledávek, když novela ruší přezkumné jednání. Toto bylo vysvětleno jednak tím, že to platí pouze pro případ oddlužení a navíc se jeví praktické zachovat dvoufázový proces přezkumu i v případě oddlužení s ohledem na reakce účastníků ve vazbě na zveřejnění přípravného seznamu. K tomu zaznělo, že bude potřeba oba seznamy zveřejňovat v insolvenčním rejstříku a tato duplicita může jít proti snaze odbřemenit soudy. Přítomní zástupci MSp však poukázali na to, že nový systém umožní efektivní přenos dat a nemělo by tak jít o reálný problém.

Dále zazněly připomínky (JUDr. Vavřina, JUDr. Žižlavský, JUDr. Horová, JUDr. Vidovičová) k základnímu informačnímu formuláři (2, 3). Podstatou připomínek bylo, že je vhodné ujasnit si, k čemu má formulář sloužit. Pokud by mělo jít o základní informaci o parametrech řízení, pak je třeba do formuláře promítnout i údaje ohledně dosud nepřezkoumaných přihláškách pohledávek (pokud nebudou zohledněny a dojde k přesunu většího množství přihlášek na zvláštní přezkum, bude základní informace o stavu řízení hrubě zkrácená), údaje ohledně popěrných úkonů dalších oprávněných osob, kromě insolvenčního správce (mají zásadní vliv na stav řízení u těch způsobů řešení úpadku dlužníka, kde vyvolávají obdobné právní účinky jako popření insolvenčním správcem), údaje o odmítaných přihláškách a přihláškách zaměstnanců (které nebudou mít dopad do hlasovacích procedur), údaje o podmíněných pohledávkách (opět z pohledu relevantních hlasovacích práv) a údaje o pohledávkách dle §170 IZ. Pokud by byly tyto údaje do formuláře promítnuty, bude mít tento formulář vysokou informační hodnotu pro účastníky insolvenčních řízení, což se jeví žádoucí, neboť to zvýší transparentní průběh řízení a usnadní počítání hlasů na soudních jednáních. Druhý možný model samozřejmě je vnímat formulář pouze jako informaci o tom, co se aktuálně přezkoumává. Mgr. Šebesta ještě upozornil přítomné zástupce MSp na to, že na vzdělávací akci v Žirovnici zazněla informace ze strany JUDr. Strnada, místopředsedy KSČB o tom, že obdobný formulář (který zohledňuje vše výše uvedené, avšak podle současné úpravy) na KSČB používají a MSp z něj může čerpat.

Doporučuje se zvážit u formulářů 2 a 3 souběžné použití termínu popírání „ pořadí “ a popírání „ zajištění “.

Dále zazněl podnět (Mgr. Vavřina, Mgr. Šebesta) k úpravě formuláře dlužnického insolvenčního návrhu s ohledem na jeho povinný sepis osobou k tomu oprávněnou a to tak, aby zde byla povinnost uvést i aktuální telefonické a emailové spojení na dlužníka (pokud telefon a takovou adresu má). Tento podnět vychází z praxe, kterou potvrzují i další členové sekce, kdy dlužník často uvede jen neaktuální adresu a často bývá nekontaktní. Zavedení povinného sepisu návrhů osobami k tomu oprávněnými by mohlo řešení tohoto problému usnadnit.

Přítomným zástupcům MSp byl dán podnět, aby formuláře neobsahovaly formulace, které by mohly svádět k ústavně nekonformnímu výkladu, což u podzákoných předpisů již v minulosti vedlo k tomu, že se věci musel zabývat Ústavní soud (zrušení podzákoné vyhlášky MSp pro neústavnost). Například jde o formulář 1a), který by neměl svádět k výkladu, že insolvenční správce nemůže být zastoupen v souladu s insolvenčním zákonem a obecnými předpisy jinou osobou. K tomu by mohl svádět termín „osobně“ vázaný nikoli na osobu dlužníka, ale na osobu insolvenčního správce. To ostatně neodpovídá ani situaci, kdy funkci správce vykonává v souladu s planými předpisy korporace. Přítomní zástupci MSp poukazují na převzetí termínu z §410 IZ.

Co se týče formuláře ad. 1) zazněly připomínky (JUDr. Ševčík, JUDr. Žižlavský, JUDr. Michal), že insolvenční správce nemá postavení opatrovníka ani právního zástupce dlužníka, ale subjektu insolvenčního řízení, jehož procesní pozice vůči účastníkům řízení (nejen vůči dlužníkovi, ale i vůči věřiteli), je jiná. Co se týče seznamování dlužníka ze strany insolvenčního správce s podstatným obsahem pohledávek, které vůči němu směřují, toto se jeví nevhodné. Poučovací povinnost může mít insolvenční správce pouze na základě zákona, nikoli na základě formuláře.

Co se týče formulářů 2a a 2b, zazněla připomínka (Mgr. Sigmund), která se týká problematiky personálního propojení s dlužníkem (koncern, osoba blízká). Podnět směřuje k tomu, aby nevhodná formulace ve formuláři nesváděla k tomu, že je postaveno na jisto, že zde propojení s dlužníkem není, když pouze nebylo zjištěno. Možnosti správce v tomto směru jsou omezené a je primární povinností věřitele oznámit propojení a nehlasovat v případech, kdy takové propojení hlasování vylučuje. Věřitel, který propojení záměrně neuvedl, by se mohl odvolávat na obsah formuláře.

K formuláři 4 konečná zpráva zazněla připomínka, že nezohledňuje odměnu správce z přezkoumaných přihlášek a dále z něj není zřejmé, zda odměna bude hrazena ze zálohy, z podstaty nebo ji hradí stát. Není také počítáno s některými přednostními pohledávkami postavenými na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou, které musejí být uhrazeny před rozvrhem.

K formuláři 7 zazněl podnět, že není nezbytné řešit uplatnění podmíněných zapodstatovaných pohledávek (u kterých nebyla podmínka splněna), neboť tyto nemohou být hrazeny jako zapodstatované.

K formuláři 9 (zpráva o plnění reorganizačního plánu) zaznělo, že název neodpovídá obsahu, který je širší, než - li jen zpráva o plnění již přijatého plánu, neboť jiný, než přijatý plán nelze plnit. Přítomní zástupci MSp k tomu uvádějí, že jde o maximální rozsah informací, který má být ještě redukován. Smysl formuláře je však širší, než - li zpráva o plnění RP. Má jít o stručnou informaci o řízení, jako takovém. Dále zazněl podnět, že s ohledem na potřebu aktualizace údajů může v případě běžících podniků představovat průběžné vyplňování tohoto formuláře značnou administrativní zátěž. Pro samotný průběh řízení, pokud je plán plněn, je formulář bez významu.

K formuláři 10 zazněla připomínka, že není jasné, co se míní „listinami, dokládajícími splnění podmínek oddlužení.“

Nad rámec výše uvedených podnětů a připomínek tvoří přílohu a nedílnou součást tohoto zápisu písemné připomínky JUDr. Kateřiny Martínkové, která se z jednání sekce omluvila.

JUDr. Žižlavský požádal přítomné zástupce MSp o zohlednění výše uvedených podnětů a připomínek.

2. Aktuální stav novely insolvenčního zákona

Byla podána informace o stavu novely. Tato již byla postoupena Senátu, který by se jí měl zabývat v průběhu ledna 2017.

3. Směrnice o restrukturalizaci podniků - připomínky

Z časových důvodů neprojednáno.

4. Různé

Nebyly projednány další otázky

Příloha: Poznámky (připomínky) JUDr. Kateřiny Martínkové.

Za správnost

Bc. Andrea Vinkráčková
výkonný manažer

JUDr. Michal Žižlavský
předseda odborné sekce ČAK pro
insolvenční právo

Poznámky – novela insolvenčního zákona

Seznam přihlášených pohledávek – nezajištěný věřitel a seznam přihlášených pohledávek – zajištěný věřitel

- Každý z těchto formulářů má jinak nazvanou „kolonku“, ve které mají být zachyceny údaje o existenci propojení podle § 53 odst. 1, 3 a 5, jsou-li insolvenčnímu správci známa. V případě formuláře týkajícího se přihlášky nezajištěného věřitele je vymezení úplnější, a to „Personální nebo věcné propojení s dlužníkem“. Máme za to, že název této kolonky neodpovídá tomu, co vyžaduje zákon, kdy zejména máme za to, že není správný pojem „personální“. Příléhavější označení je podle našeho názoru jen „propojení věřitele a dlužníka“.
- Je třeba se podle našeho názoru lépe vypořádat s náležitostmi v seznamu přihlášených pohledávek, pokud jde o návrh na rozhodnutí o hlasovacím právu pohledávek. Návrh na rozhodnutí o pohledávkách, které nebyly přezkoumány, má být vyznačen v seznamu přihlášených pohledávek, což ve formuláři není. Jen v rámci formuláře označeného přezkumný list je omezení hlasovacího práva věřitele a je otázkou, co bude v této kolonce vyplňováno, zda tedy správce bude činit závěry o zákazu hlasování podle § 53 a bude to vyznačeno v kolonce „omezení“. Omezení hlasovacího práva je nadto jen v přezkumném listu nezajištěného věřitele.
- V rámci seznamu přihlášených pohledávek - přezkumný list se nepočítá s tím, že věřitel přihlásí pohledávky, které nepodléhají přezkumu a uvedení výše pohledávky, která není předmětem přezkumu, je jen v seznamu přihlášených pohledávek. Přitom tato nepřezkoumávaná pohledávka má být vymezena jen její výší bez uvedení konkrétního důvodu, pro který není pohledávka zařazena na přezkum. Máme za to, že by se mělo vždy výslovně uvést, z jakého důvodu není pohledávka předmětem přezkumu, např. že jde o pohledávku vyloučenou z uspokojení podle ust. § 170 insolvenčního zákona a že by se s touto částkou mělo počítat i v rámci přezkumného listu.
- V seznamu přihlášených pohledávek – nezajištěný věřitel je zařazena kolonka „popření zajištění a pořadí“, přičemž do tohoto formuláře lze zařadit jen věřitele, který neuplatňuje zajištění, a tedy máme za to, že tato kolonka je nadbytečná. Dále jsme vedli diskusi o tom, zda je vůbec správné na seznamu přihlášených pohledávek – zajištěný věřitel uvádět obě tyto kolonky samostatně, a tedy kdy se popírá zajištění a kdy pořadí pohledávky. Máme za to, že by měla být uvedena jen kolonka popření zajištění. Formálně nesprávný považujeme název kolonky týkající se pravosti pohledávky, neboť se uvádí, že se pohledávka co do pravosti může popřít i částečně, což je vyloučeno. Stejná připomínka se vztahuje k částečnému popření pořadí, kdy má být uvedeno číslo (pokud by se mělo přezkoumávat datum vzniku pořadí, je třeba zvážit, zda tento přezkum je zákonný). Bude-li popřeno zajištění zcela nebo zčásti, je nutno zvážit správnost toho, že se bude uvádět výše pohledávky v Kč, které se popření týká. Jde o to, že se může popřít právo zajištění jen k některým věcem, ke kterým věřitel uplatňuje právo zajištění, což se často děje např. u nemovitých věcí, kdy věřitel uplatňuje právo zajištění ke stavbě i pozemku a správce bude uznávat právo zajištění jen ke stavbě. V tomto případě by asi nebylo správné vyplňovat pohledávku v Kč, které se popření týká.
- Uniká nám smysl Seznam přihlášených pohledávek – zajištěný věřitel a nezajištěný věřitel a současně Přezkumný list pro zajištěného věřitele a nezajištěného věřitele.
- Stanovisko dlužníka předpokládá uvedení textu a dále je uvedena kolonka „jistina“. Není zřejmé, co se do kolonky „jistina“ bude vyplňovat. V praxi již nyní činí problémy v případě popěrných úkonů dlužníka v oddlužení a reorganizaci jejich určitost, a to z jakého důvodu vlastně dlužník pohledávku popřel, zda co do pravosti, výše či pořadí. Bylo by možná vhodné do přezkumných listů vyplňovat stanovisko dlužníka stejným způsobem jako správcem.

- Zamýšleli jsme se dále nad tím, zda seznam přihlášených pohledávek se bude vyhotovovat na každou dílčí pohledávku, neboť je obsažena kolonka „pohledávka číslo“. Pokud by tomu tak bylo, jednalo by se o větší administrativní náročnost než dosud.
- V seznamu přihlášených pohledávek, a to v části B i C je kolonka „zbývá k uspokojení“. Předpokládáme, že se tento seznam bude vyhotovovat po přezkumu či v souvislosti s ním, takže nám nejsou známy okolnosti, kdy by mohlo dojít ke změně výše pohledávky.

Konečná zpráva

- Předpokládá se, že jako příloha se bude přikládat účetní závěrka ke dni sestavení konečné zprávy. Máme za to, že je to povinnost nad rámec zákona.
- V rámci čl. IV. Odměna insolvenčního správce nám uniká význam uvedení celkových pohledávek za majetkovou podstatou bez odměny insolvenčního správce. Význam by mělo jen uvedení všech pohledávek dle ust. § 168 a 169 s výjimkou pracovněprávních nároků a samostatné uvedení pracovněprávních nároků, neboť jsou základem pro výpočet odměn insolvenčního správce z výtěžku zpeněžení nezajištěného majetku. Je třeba zavést kolonku „zálohy na odměnu insolvenčního správce“, přičemž již ze záloh správce odvádí DPH.

Soupis majetkové podstaty

- V bodě A Rekapitulace majetkové podstaty je uvedena kolonka „Zpeněžení ke dni vyhotovení soupisu“. Nejsme si jisti, jaký majetek by měl být do majetkové podstaty pojat, byl-li již zpeněžen a nemůže být součástí majetkové podstaty. Správce by měl zpeněžovat jen to, co má v soupise a došlo-li k úkonu zpeněžení z majetkové podstaty dlužníka, jde o jiný důvod zpeněžení z majetkové podstaty. Smysl má tato kolonka jen v případě, že půjde o aktualizovaný soupis či jeho doplnění a v tomto případě je zavádějící označení této kolonky.
- U nemovitého a movitého majetku se uvádí pořizovací cena majetku. Jedná se o náležitost, která není podle jednacího řádu pro insolvenční řízení náležitostí soupisu majetkové podstaty. V rozsáhlých majetkových podstatách je uvádění tohoto údaje mnohdy nereálné, stejně je tomu tak v případě majetku v oddlužení, kdy dlužníci mají mnohdy majetek mnoho let, a jedná se o nevyhovující hodnotu.
- Uniká nám smysl přepočtu pohledávek existujících v cizí měně na české koruny v části IV. Pohledávky. Pro soupis majetkové podstaty to nemá žádný význam. Navíc je zavádějící pojem „vyjádření v Kč dle kurzu **ke dni stavu účtu**“.

Celkově máme za to, že administrativní zátěž bude pro správce větší než nyní. V některých částech se formuláře opakují, není vyhotoven formulář pro zprávu správce při způsobu řešení úpadku konkurzem.